

**І.В. Замула, д.е.н., проф.
А.О. Іщенко, магістрант**

Державний університет «Житомирська політехніка»

Нефінансова звітність аграрних підприємств України

Значна частина підприємств на аграрному ринку недооцінюють інструменти звітності у формуванні брэнда та створення додаткової вартості. Корпоративна соціальна відповідальність досі розглядається через призму благодійності й соціальних програм, покликаних на розподілення матеріальних та фінансових ресурсів компанії серед вузького кола соціально незахищених верств населення. Сталий розвиток і надалі залишається поза увагою. Нефінансова звітність належить до складу достатньо нового інструментарію управління та оцінки діяльності підприємств не лише в Україні, але й у міжнародному економічному просторі. Основною причиною її виникнення стала вимога стейкхолдерів розкриття інформації щодо діяльності підприємств, яка впливає на суспільство та навколишнє середовище. Тому дослідження спрямоване на визначення складу й форми представлення нефінансової звітності аграрними підприємствами України. Встановлено, що аграрні підприємства України формують значний перелік різних форм статистичної та фінансової звітності, проте вони не надають можливості зробити висновки щодо відповідності їх діяльності положенням концепції сталого розвитку. Низка аграрних підприємств України формують інформацію щодо основних напрямів своєї діяльності відповідно до Цілей сталого розвитку до 2030 року на своєму офіційному сайті у вигляді GRI-звіту, KCB-звіту або Global Compact-звіту, або у довільній формі. У нефінансових звітах українських підприємств відсутні показники ефективності, що розкривають напрями діяльності підприємства згідно з Цілями сталого розвитку. Більшість нефінансових звітів містять тільки кількісні показники досягнень відповідно до визначених напрямів локальної соціальної відповідальності за поточний період, інколи порівняно з попереднім періодом. Підприємствам досить важко сформувавши звітність щодо нефінансових показників своєї діяльності, оскільки, не існує єдиних показників та критеріїв щодо оцінки відповідності діяльності підприємства аграрного бізнесу положенням концепції сталого розвитку. Пріоритетом під час визначення складу інформації, що має міститися у нефінансовій звітності аграрного підприємства, є залучення стейкхолдерів до процесу, що не зважаючи на складність, позитивним чином впливає на ефективність діяльності підприємства.

Ключові слова: соціальна відповідальність; аграрний сектор; нефінансова звітність; соціальна звітність; соціально відповідальний бізнес; аграрні підприємства.

Актуальність теми. Фінансова звітність все менше задовольняє інформаційні вимоги зростаючої кількості користувачів, оскільки сучасний стейкхолдер потребує різносторонньої інформації, яка виходить за межі фінансових показників. Саме тому нефінансова звітність стає одним з головних джерел інформування, а також безпосередньо вказує на соціально орієнтоване ведення бізнесу. Фінансова звітність вже не є достатнім інформаційним джерелом, оскільки не висвітлює дотримання підприємством основних принципів сталого розвитку та корпоративної соціальної відповідальності, які сьогодні є складовими прямого інформаційного інтересу як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів. Разом з цим вплив, який здійснює нефінансова звітність на діяльність підприємства, підтвердити емпірично дуже складно. Хоча заперечувати такий вплив неможливо, оскільки оприлюднення нефінансової звітності досить тісно пов'язане з рівнем розвитку та доходів підприємства. Наявність нефінансової звітності підвищує привабливість підприємства для інвесторів та позитивно впливає на формування брэнда, його репутацію. Оскільки репутація є одним з найважливіших інструментів впливу на фінансові показники підприємства, то відмова від складання нефінансової звітності може негативно вплинути на вартість підприємства.

Нефінансова звітність стає невід'ємним елементом корпоративної культури, а управління програмами корпоративної соціальної відповідальності в комерційних підприємствах, орієнтованих на досягнення певних Цілей сталого розвитку до 2030 року [8], забезпечує збалансований економічний, соціальний та екологічний розвиток суспільства. В європейських країнах стимулювання агровиробників відбувається на законодавчому рівні. Так 30 % прямих дотацій фермерам резервуватимуть під екологічні програми. Крім того 35 % аграрного бюджету в ЄС спрямують на збереження навколишнього середовища в сільських територіях, а 10 % земель сільськогосподарського призначення пропонується перепрофілювати, тобто не використовувати більше в межах аграрного сектору [2]. Перераховані норми впливатимуть і на напрями української аграрної політики в межах євроінтеграції. Тому значно актуалізується напрям сталого розвитку аграрних підприємств України.

Нефінансова звітність належить до складу достатньо нового інструментарію управління та оцінки діяльності підприємств не лише в Україні, але й у міжнародному економічному просторі [19, 21]. Основною причиною її виникнення стала вимога стейкхолдерів у розкритті інформації щодо діяльності підприємств, яка впливає на суспільство та навколишнє середовище.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, на які спирається автор, свідчить, що нефінансова звітність привертає до себе увагу багатьох науковців та експертів-практиків. Найбільш ґрунтовно питання нефінансового звітування як інструмента соціально відповідального бізнесу розкрито у публікаціях Е.Абад-Сегура, Ф.Хоакін Кортес-Гарсія та Л.Дж. Бельмонте-Уреня [9], О.Алугаджевої [1], Г.Атагана [10], В.Воробей, І.Журовської [3], І.В.Жиглей [20, 21]. В.М. Жука [19], Р.Камодека, А.Альмічі, У.Сальяскі [11], С.Ф. Легенчука [4, 13, 15], Д.В. Людвенка [5, 14], О.Г. Сокола [17] та інших. Однак у наукових дослідженнях недостатньо уваги приділяється економічним аспектам цієї проблеми, зокрема визначенню місця нефінансової звітності в системі звітності аграрного підприємства.

Метою статті є дослідження складу та форми представлення нефінансової звітності аграрними підприємствами України.

Викладення основного матеріалу. Не існує єдиного підходу щодо визначення та характеристики нефінансової звітності. У світовій і вітчизняній практиці сформовано такі її види (табл. 1).

Таблиця 1

Огляд видів нефінансової звітності

№ з/п	Вид	Характеристика	Форма подання	Користувачі. Які інтереси задовольняє
1	Звіт про управління (Звіт про корпоративне управління)	Це документ, у якому компанія розповідає про свої поточні справи та плани на майбутнє. Цей Звіт має містити як фінансову, так і нефінансову інформацію, що описує, в якому стані знаходиться компанія, та розкриває ризики для її діяльності [5]	Довільна	Широке коло громадськості, зокрема пересічних громадян, клієнтів, регуляторів
2	Звіт з корпоративної соціальної відповідальності (KPMG) (Соціальний звіт)	Формується на щорічній основі та окреслює основні напрями розвитку соціальної відповідальності у глобальному масштабі [7], містить інформацію про добродійні програми компанії, підтримку закладів і заходів у сфері освіти, охорони здоров'я, культури і спорту	Довільна (у вигляді буклетів або розміщується на інформаційних сайтах) [7]	Широке коло громадськості, зокрема пересічних громадян. Спрямована на популяризацію певного підприємства та його продукції
3	Звіт про прогрес реалізації принципів Глобального договору (Звіт з прогресу)	Щорічне складання звітності щодо реалізації 10 принципів Глобального договору ООН [3]	Єдиної структури не передбачено, проте окреслено певні ключові елементи	Стейкхолдери
4	Звіт зі сталого розвитку (за вимогами Глобальної ініціативи зі звітності)	Відображає показники, що характеризують економічне зростання (поширення нових технологій; належна бізнесова практика; позбавлення від торговельних бар'єрів; електронний бізнес; зменшення рівня бідності), соціальну справедливість (захист прав споживачів; захист прав співробітників; послуги у сфері охорони здоров'я; соціальний захист; чесна торгівля; етичні норми) та цілісність навколишнього середовища (поводження із відходами; якість води, ґрунту та повітря; викиди парникових газів та зміна клімату; аналізування життєвого циклу та маркуванням знаком «екологічно безпечна продукція»; екологічний менеджмент; поширення чистих технологій)	Довільна	Стейкхолдери. Має за мету показати, як філософія, місія і стратегічні цілі суб'єкта господарювання допомагають у вирішенні ключових соціальних, екологічних та економічних проблем, що стоять перед державою, а також приносять користь тому середовищу, в якому вона функціонує

Джерело: розроблено авторами на основі [3, 5, 7]

Узагальнюючими характеристиками всіх з перерахованих звітів є такі:

- поєднання показників економічного, екологічного та соціального аспекту діяльності підприємств;
- довільна форма складання через відсутність конкретних рекомендацій щодо їх наповнення.

В Україні впродовж останніх років активізувалася робота у сфері оприлюднення нефінансової звітності оскільки цього вимагають взаємовідносини на міжнародних ринках як відповідність міжнародним стандартам [18]. Інформаційну наповненість нефінансової звітності у світі та в Україні наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

Інформаційна наповненість соціальної звітності у світі та в Україні*

Інформація, що розкривається у нефінансовій звітності закордонними підприємствами	Інформація, що розкривається у нефінансовій звітності підприємствами України
Питання екології	Соціальна відповідальність перед персоналом
Напрями, пов'язані із потребами суспільства	Соціальна відповідальність як частина бізнес-стратегії підприємства
Бізнес-ризик	Соціальна відповідальність перед споживачами
Антикорупційна діяльність	Екологічний маркетинг
Взаємозв'язок із стейкхолдерами	
Прозоре ведення бізнесу	
Бізнес-етика	

Джерело: складено авторами на основі [2, 3]

Нефінансова звітність у світі містить різні напрями локальної соціальної відповідальності. В Україні хоча й популяризується напрям нефінансової звітності відповідно до певних стандартів [14, 16], проте під час її формування суб'єкти господарювання мало приділяють уваги взаємодії зі стейкхолдерами та антикорупційній діяльності, що є нагальними питаннями для вітчизняної економіки.

Здійснивши дослідження оприлюднюваної нефінансової інформації найбільшими агрохолдингами України, з'ясовано, що лише три з них, а саме ТОВ «Монсанто», ПАТ «Миронівський хлібопродукт» та ТОВ Фірма «Астарт-Київ», формують щорічно Звіт зі сталого розвитку (табл. 3).

Таблиця 3

Формування та оприлюднення Звіту зі сталого розвитку агрохолдингами України

Підприємство	Роки			
	2017	2018	2019	2020
PLC «UkrLandFarming»	-	-	-	-
APG «Агропросперис»	-	-	-	-
ТОВ «Кернел-Трейд»	+/-	+/-	-	-
ПАТ «Миронівський хлібопродукт»	+	+	+	+
ТОВ Фірма «Астарт-Київ»	+	+	+	+
ТОВ «Українські аграрні інвестиції»	+/-	+/-	+/-	+/-
ТОВ «HarvEast Holding»	-	-	-	-
APG Агрохолдинг «Мрія»	-	-	-	-
ТОВ «Індустріально-молочна компанія»	-	-	-	-
ТОВ «Агрейн»	-	-	-	-
ТОВ «Укрпромінвест-агро»	-	-	-	-
ПАТ «AgroGeneration»	-	-	-	-
ПАТ «Приват-АгроХолдинг»	-	-	-	-
ТОВ «Агротон»	-	-	-	-
ТОВ «Украгронпром»	-	-	-	-
ТОВ «Сингента»	-	-	-	-
ТОВ «Монсанто»	+	+	+	+
ТОВ СП «Нібулон»	-	-	-	-

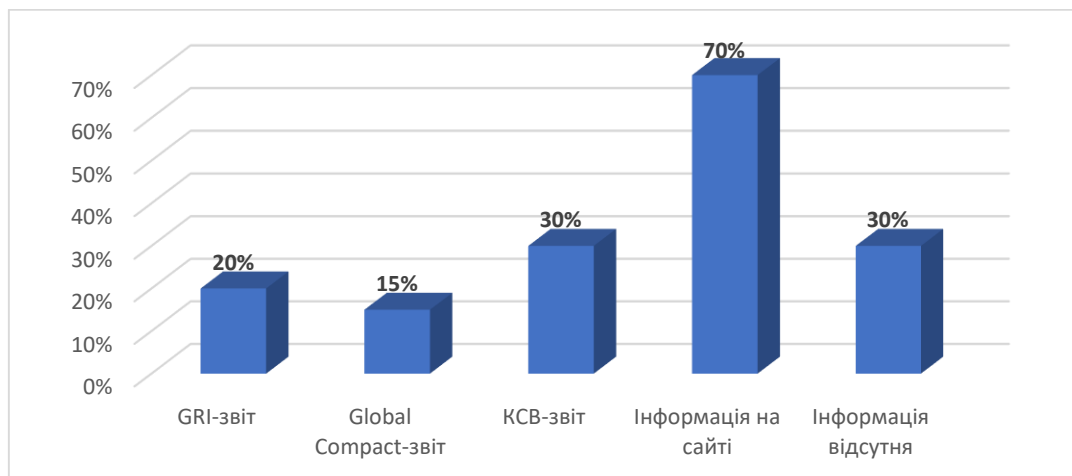
Джерело: складено авторами

ТОВ «Українські аграрні інвестиції» та ТОВ «Кернел-Трейд» окремо не формують нефінансову звітність, а розкривають питання щодо локальної соціальної відповідальності підприємства у щорічній фінансовій звітності – у Примітках до річної фінансової звітності.

У нефінансових звітах українських підприємств відсутні показники ефективності, які розкривають напрями діяльності підприємства відповідно до Цілей сталого розвитку. Більшість нефінансових звітів містять тільки кількісні показники досягнень відповідно до визначених напрямів локальної соціальної відповідальності за поточний період, інколи порівняно з попереднім періодом.

Активізація оприлюднення нефінансової інформації великими українськими підприємствами спостерігається починаючи з 2015 роком. Щодо форми оприлюднення інформації, то найбільша частка, а саме 70 %, припадає на розкриття інформації на сайті підприємства, 30 % – оприлюднення Звітів із

корпоративної соціальної відповідальності, 20 % – оприлюднення Звітів зі сталого розвитку (рис. 1). Водночас 30 % досліджуваних аграрних компаній України взагалі не оприлюднюють нефінансову інформацію. Такі показники досить низькі порівняно зі світовою практикою нефінансового звітування.

Джерело: [2]

Рис. 1. Форма оприлюднення нефінансової інформації двадцяткою найбільших аграрних компаній України у 2019 році

Низка аграрних підприємств України мають інформацію щодо основних напрямів своєї діяльності відповідно до Цілей сталого розвитку до 2030 року на своєму офіційному сайті у вигляді GRI-звіту, KCB-звіту, Global Compact-звіту або в іншій довільній формі (табл. 4).

Таблиця 4

Склад нефінансової інформації, що розкривається на сайтах найбільших агропідприємств України

№ з/п	Назва підприємства	Інформація, що розкривається на сайті
1	ТОВ «Кернел-Трейд»	GRI-звіт
2	ТОВ «Украгропром»	Інформація відсутня
3	ПАТ «Миронівський хлібопродукт»	Global Compact-звіт
4	АРГ «Агропросперис»	Інформація відсутня
5	ТОВ Фірма «Астарта-Київ»	GRI-звіт
6	PLC «UkrLandFarming»	KCB-звіт
7	ТОВ «Епіцентр К»	Інформація відсутня
8	ТОВ «HarvEast Holding»	Інформація у довільній формі
9	ТОВ «Індустріально-молочна компанія»	KCB-звіт
10	ТОВ «Українські аграрні інвестиції»	Інформація відсутня
11	ТОВ «Агрогон»	Інформація у довільній формі
12	ТОВ «Агрейн»	Інформація відсутня
13	ТОВ «Аграрні системні технології»	Інформація у довільній формі
14	ТОВ «Vitagro»	Інформація у довільній формі
15	ПАТ «Приват-АгроХолдинг»	Інформація у довільній формі
16	ПАТ «ТАС-Агро»	Інформація відсутня
17	ТОВ СП «Нібулон»	KCB-звіт
18	ТОВ «Агровіста»	Інформація відсутня
19	АРГ Агрохолдинг «Мрія»	Інформація у довільній формі
20	ПАТ «ЛНЗ»	Інформація відсутня

Джерело: складено авторами на основі [2]

Інформацію з сайтів та окремих звітів варто було б покласти в основу формування публічної нефінансової звітності підприємства, або хоча б розкривати її в окремому розділі Приміток до річної фінансової звітності із зазначенням показників у динаміці.

Щодо агробізнесу середніх і малих розмірів, то в жодному з досліджених підприємств не формується нефінансова звітність. Це можна пояснити тим, що підприємства реалізують продукцію власного виробництва на внутрішніх ринках країни, тому формувати нефінансову звітність (яка зазвичай вимагається країнами-експортерами) немає потреби.

Зважаючи на євроінтеграційні процеси в Україні, а також глобальні тенденції щодо законодавчого регулювання у сфері локальної соціальної відповідальності, українським підприємствам, особливо аграрного сектору, варто здійснювати підготовку до нових викликів, адже бізнес має нести відповідальність за свої дії та наслідки перед споживачами та суспільством. Орієнтуючись на міжнародний досвід, українським підприємствам варто перейти від першого та другого етапів формування нефінансової звітності до третього вирішального етапу – формування інтегрованої звітності (табл. 3).

Таблиця 5

Етапи формування інтегрованої звітності у аграрному секторі України

Етап	Форма звітності	Рівні регламентації
1	Формування фінансової звітності підприємств	Регламентується міжнародними та національними стандартами, Законами України, Наказами, що затверджуються Міністерством фінансів України, Положеннями КМУ тощо
2	Формування фінансової та нефінансової звітності підприємств	Регламентується міжнародними та національними стандартами, Законами України, Наказами, що затверджуються Міністерством фінансів України, Положеннями КМУ, внутрішніми документами підприємства
3	Формування інтегрованої звітності підприємств	Регламентується міжнародними стандартами про соціально орієнтовану діяльність підприємства

Джерело: складено автором на основі [2, 1]

Перехід до третього етапу – формування інтегрованої звітності – дозволить українським підприємствам значно покращити свої фінансові результати за рахунок залучення додаткових інвестицій та сформувати модель побудови бізнесу відповідно до положень концепції сталого розвитку.

Підприємства, залежно від специфіки господарювання, можуть на власний розсуд обирати формат нефінансової звітності. Саме від керівництва залежить, чи буде підприємство готувати нефінансову звітність і в якій формі. Переваги формування нефінансової звітності є очевидними, оскільки у результаті задовольняються інформаційні вимоги стейкхолдерів, як внутрішніх, так і зовнішніх, щодо відповідності діяльності підприємства положенням концепції сталого розвитку.

За низкою критеріїв (статусом регулюючих документів, впливом на вартісну оцінку бізнесу, необхідністю подання, відповідальністю за викривлення даних та іншими) нефінансовий звіт має другорядний статус, він потребує більшої прозорості для підвищення довіри до нього. Основною інформаційною базою для нефінансового звіту є бухгалтерський облік. Наукове обґрунтування методології та організації збору, реєстрації, обробки і подання інформації про соціальну відповідальність бізнесу також дозволить підвищити достовірність нефінансових звітів і рівень довіри до них.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, значна кількість підприємств на аграрному ринку недооцінюють інструменти звітності у формуванні бранда та створення додаткової вартості. Корпоративна соціальна відповідальність досі розглядається через призму благодійності та соціальних програм, покликаних розподіляти матеріальні та фінансові ресурси компанії серед вузького кола соціально незахищених верств населення. Сталий розвиток і надалі залишається поза увагою. Хоча аграрні підприємства України формують значний перелік різних форм статистичної та фінансової звітності, проте вони не надають можливості зробити висновки щодо відповідності їх діяльності положенням концепції сталого розвитку. Водночас підприємствам, що позиціонують себе як такі, що впроваджують положення концепції сталого розвитку у свою діяльність, досить важко охарактеризувати та сформувати звітність щодо нефінансових показників своєї діяльності, оскільки не існує єдиних показників та критеріїв оцінки відповідності діяльності підприємства аграрного бізнесу положенням концепції сталого розвитку.

З часом вимоги до того, як підприємства керують своєю діяльністю в контексті сталого розвитку та дбають про збереження довкілля, стають і надалі ставатимуть дедалі жорсткішими, а ігнорування тенденцій в перспективі матиме вкрай негативні наслідки не лише для розвитку та зростання бізнесу, а й просто його підтримання. Пріоритетом під час визначення складу інформації, що має міститися у нефінансовій звітності аграрного підприємства, є залучення стейкхолдерів до процесу, що не зважаючи на складність, позитивним чином впливає на ефективність діяльності підприємства. Подальшого дослідження потребує стандартизація підходів до побудови нефінансової звітності аграрного підприємства.

Список використаної літератури:

1. Алугаджєва Е.М. Эколого-социальный учет и анализ корпоративной отчетности в условиях МСФО : автореф. дис. на соискание науч. степени к.э.н. : спец. 08.00.12 / Е.М. Алугаджєва. – Орел, 2017. – 24 с.
2. Баськов О. Нефінансова звітність та сталий розвиток аграрного сектору в Україні / О.Баськов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://agroportal.ua/ua/views/blogs/nefinansovaya-otchetnost-i-ustoichivoe-razvitiie-agrarnogo-sektora-v-ukraine/>.

3. Воробей В. Нефінансова звітність: інструмент соціально відповідального бізнесу / В. Воробей, І. Журовська. – К., 2015. – 84 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.svb.org.ua/publications>.
4. Легенчук С.Ф. Майбутнє корпоративної звітності: історія, перспективи та проблеми / С.Ф. Легенчук // Облік і фінанси. – 2020. – № 2 (88). – С. 29–38.
5. Людвенко Д.В. Обліково-інформаційне забезпечення сталого розвитку тваринництва: теорія, методологія, практика : дис. ... д.е.н. : спец 08.00.09 / Д.В. Людвенко. – К. : ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2021. – 367 с.
6. Посібник із КСВ. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності / кол. авт.: О.Лазоренко, Р.Колушко та ін. – К. : Енергія, 2018. – 96 с.
7. Центр Розвитку КСВ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.csrinfo.org.ua/uk/csrreports.html>.
8. Цілі сталого розвитку 2015–2030 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html>.
9. Abad-Segura E. The Sustainable Approach to Corporate Social Responsibility: A Global Analysis and Future Trends / E.Abad-Segura, F.Joaquín Cortés-García, L.J. Belmonte-Ureña // Sustainability. – 2019. – Vol. 11, Issue 19. – P. 5389. DOI: <https://doi.org/10.3390/su11195382>.
10. Atağan G. Sustainability Reporting Versus Integrated Reporting: BIST Sustainability Index / G.Atağan // New Trends in Finance and Accounting. – 2017 [Electronic resource]. – Access mode : https://www.researchgate.net/publication/312272375_Sustainability_Reporting_Versus_Integrated_Reporting_BIST_Sustainability_Index.
11. Camodeca R. Sustainability Disclosure in Integrated Reporting: Does It Matter to Investors? A Cheap Talk Approach / R.Camodeca, A.Almici, U.Sagliaschi // Sustainability. – 2018. Vol. 10, Issue 12. – P. 4393. DOI: <https://doi.org/10.3390/su10124393>.
12. Dobre E. The Influence of Environmental and Social Performance on Financial Performance: Evidence from Romania's Listed Entities / E.Dobre, G.Oana Stanila, L.Brad // Sustainability. – 2015. – Vol. 7, Issue 3. – P. 2513–2553. DOI: <https://doi.org/10.3390/su7032513>.
13. Lehenchuk S. Understanding accounting as a social and institutional practice: possible exit of accounting science from crisis / S.Lehenchuk, I.Zhyhlei, O.Syvak // Accounting and Financial Control. – 2019–2020. – Vol. 3, Issue 1. – P. 11–22.
14. Liudvenko D. Information Support And Development Of Organic Production / D.Liudvenko, I.Zamula // Green, Blue & Digital Economy Journal. – 2020. – № 2 [Electronic resource]. – Access mode : <http://baltijapublishing.lv/index.php/gbdej/article/view/873>.
15. Sustainability reporting assessment for quality and compliance: the case of Ukrainian banks' management reports / I.Makarenko, V.Sukhonos, I.V. Zhuravlyova et al. // Banks and Bank Systems. – 2020. – Vol. 15, Issue 2. – P. 117–129.
16. Indicators of ecological condition of natural resources in integrated reporting of the enterprise / M.Prodanchuk, T.Kovalchuk, I.Zamula et al. // Науковий вісник Національного гірничого університету. – 2020. – № 6 (180). – С. 180–186 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://nvngu.in.ua/index.php/ru/arkhiv-zhurnala-popyuskam/1839-2020>.
17. Accounting and Analytical Methods for Identifying Risks of Agricultural Enterprises' Sustainable Development / O.Sokil, N.Holub, V.Zhuk and O.Levchenko // Modern Development Paths of Agricultural Production: Trends and Innovations. – 2019. – P. 561–569. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-14918-5_55.
18. Assessment of the Profitability of Environmental Activities in Forestry // M.Tanasiieva, I.Zamula, V.Travin et al. // Sustainability. – 2020. – Vol. 12, Issue 7, P. 2998 [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/7/2998>.
19. Development of non-financial reporting of agricultural enterprises of Ukraine / V.Zhuk, I.Zamula, D.Liudvenko, Ye.Popko // Agricultural and Resource Economics. – 2020. – Vol. 6. – № 4. – P. 76–89 [Electronic resource]. – Access mode : <https://are-journal.com>.
20. The Counterparties' Influence on Enterprise's Social Capital Formation / I.Zhyhlei, D.Zakharov, C.Ghenadie // Indonesian Journal of Sustainability Accounting and Management (IJSAM). – 2020. – Vol. 4, № 1 [Electronic resource]. – Access mode : <https://unpas.id/index.php/ijsam/article/view/163>.
21. Assessing organic production efficiency / I.Zhyhlei, I. Zamula, V.Travin // Revista Română de Statistică Supliment. – 2020. – № 11. – P. 51–61 [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.revistadestatistica.ro/supliment/2020/12/assessing-organic-production-efficiency/>.

References:

1. Alygadzhewa, E.M. (2017), «Ekologo-sotsial'nyi uchet i analiz korporativnoi otchetnosti v usloviyakh MSFO», Abstract of Ph.D. dissertation, spets. 08.00.12, Orel, 24 p.
2. Bas'kov, O. (2017), «Nefinansova zvitnisut' ta stalij rozvytok agrarnogo sektoru v Ukraini», [Online], available at: <https://agroportal.ua/ua/views/blogs/nefinansovaya-otchetnost-i-ustoichivoe-razvitie-agrarnogo-sektora-v-ukraine/>
3. Vorobej, V. and Zhurovs'ka, I. (2015), *Nefinansova zvitnist': instrument social'no vidpovidal'nogo biznesu*, K., 84 p. [Online], available at: <http://www.svb.org.ua/publications>
4. Legenchuk, S.F. (2020), «Majbutnje korporativnoi zvitnosti: istorija, perspektyvy ta problem», *Oblik i finansy*, No. 2 (88), pp. 29–38.
5. Ljudvenko, D.V. (2021), «Oblikovo-informacijne zabezpechennja stalogo rozvytku tvarynnyctva: teoriya, metodologija, praktyka», D.Sc. Thesis of dissertation, spec 08.00.09, NNC «Instytut agrarnoi' ekonomiky», K., 367 p.

6. Lazorenko, O., Kolyshko, R. et al. (2018), *Posibnyk iz KSV. Bazova informacija z korporatyvnoi' social'noi' vidpovidal'nosti*, Energija, K., 96 p.
7. Centr Rozvytku KSV, [Online], available at: <http://www.csrinfo.org.ua/uk/csrreports.html>
8. Cili stalogo rozvytku 2015–2030, [Online], available at: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html>
9. Abad-Segura, E., Joaquín Cortés-García, F. and Belmonte-Ureña, L.J. (2019), «The Sustainable Approach to Corporate Social Responsibility: A Global Analysis and Future Trends», *Sustainability*, Vol. 11, Issue 19, pp. 5382, doi: <https://doi.org/10.3390/su11195382>.
10. Atağan, G. (2017), «Sustainability Reporting Versus Integrated Reporting: BIST Sustainability Index», *New Trends in Finance and Accounting*, [Online], available at: https://www.researchgate.net/publication/312272375_Sustainability_Reporting_Versus_Integrated_Reporting_BIST_Sustainability_Index
11. Camodeca, R., Almici, A. and Sagliaschi, U. (2018), «Sustainability Disclosure in Integrated Reporting: Does It Matter to Investors? A Cheap Talk Approach», *Sustainability*, Vol. 10, Issue 12, pp. 4393, doi: <https://doi.org/10.3390/su10124393>.
12. Dobre, E., Oana Stanila, G. and Brad, L. (2015), «The Influence of Environmental and Social Performance on Financial Performance: Evidence from Romania's Listed Entities», *Sustainability*, Vol. 7, Issue 3, pp. 2513–2553, doi: <https://doi.org/10.3390/su7032513>.
13. Lehenchuk, S., Zhyhlei, I. and Syvak, O. (2019–2020), «Understanding accounting as a social and institutional practice: possible exit of accounting science from crisis», *Accounting and Financial Control*, Vol. 3, Issue 1, pp. 11–22.
14. Liudvenko, D. and Zamula, I. (2020), «Information Support And Development Of Organic Production», *Green, Blue & Digital Economy Journal*, No. 2, [Online], available at: <http://baltijapublishing.lv/index.php/gbdej/article/view/873>
15. Makarenko, I., Sukhonos, V., Zhuravlyova, I.V., Legenchuk, S. and Szolno, O. (2020), «Sustainability reporting assessment for quality and compliance: the case of Ukrainian banks' management reports», *Banks and Bank Systems*, Vol. 15, Issue 2, pp. 117–129.
16. Prodanchuk, M., Kovalchuk, T., Zamula, I., Kolesnikova, O. and Myhalkiv, A. (2020), «Indicators of ecological condition of natural resources in integrated reporting of the enterprise», *Naukovyj visnyk Nacional'nogo gimnychoho universytetu*, No. 6 (180), pp. 180–186, [Online], available at: <https://nvngu.in.ua/index.php/ru/arkhiv-zhurnala-povyuskam/1839-2020>
17. Sokil, O., Holub, N., Zhuk, V. and Levchenko, O. (2019), «Accounting and Analytical Methods for Identifying Risks of Agricultural Enterprises' Sustainable Development», *Modern Development Paths of Agricultural Production: Trends and Innovations*, pp. 561–569, doi: https://doi.org/10.1007/978-3-030-14918-5_55.
18. Tanasieva, M., Zamula, I., Travin, V., Nitsenko, V., Balezentis, T. and Streimikiene, D. (2020), «Assessment of the Profitability of Environmental Activities in Forestry», *Sustainability*, Vol. 12, Issue 7, pp. 2998, [Online], available at: <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/7/2998>
19. Zhuk, V., Zamula, I., Liudvenko, D. and Popko, Ye. (2020), «Development of non-financial reporting of agricultural enterprises of Ukraine», *Agricultural and Resource Economics*, Vol. 6, No. 4, pp. 76–89, [Online], available at: <https://are-journal.com>
20. Zhyhlei, I., Zakharov, D. and Ghenadie, C. (2020), «The Counterparties' Influence on Enterprise's Social Capital Formation», *Indonesian Journal of Sustainability Accounting and Management (IJSAM)*, Vol. 4, No. 1, [Online], available at: <https://unpas.id/index.php/ijsam/article/view/163>
21. Zhyhlei, I., Zamula, I. and Travin, V. (2020), «Assessing organic production efficiency», *Revista Română de Statistică Supliment*, No. 11, pp. 51–61, [Online], available at: <https://www.revistadestatistica.ro/supliment/2020/12/assessing-organic-production-efficiency/>

Замула Ірина Валеріївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0002-6075-095X>.

Наукові інтереси:

– обліково-аналітичне забезпечення сталого розвитку підприємств.

E-mail: zamulairina@gmail.com.

Щенко Анна Олександрівна – магістрант Державного університету «Житомирська політехніка».

Наукові інтереси:

– аналіз діяльності підприємств на основі їх публічної звітності.

E-mail: zoo20m_iao@student.ztu.edu.ua.

Стаття надійшла до редакції 22.04.2021